

kao i Baptisti, Prezbiterijanci i Kongregacionalisti. Izbjegava li ono time postojeće vjerske razlike putem svejedinog »praktičnog kršćanstva«? Mislimo da ne. Stari samostan Iona, što ga je ponovo izgradilo bratstvo i koje je u ljetnim mjesecima postalo središtem kršćanskih susreta, utemeljio je apostol Engleske sveti monah Kolumban. U njegovu duhu ovdje se u 20. stoljeću radi dalje.

Slike pokazuju život na Ioni u molitvi i kod propovijedi.

Protestantsko bratstvo Iona danas broji 154 prava člana i 700 pridruženih članova, njihov čvrsti prijateljski krug obuhvata 7000 ljudi. Bratstvo nema »zakona« nego čvrsta pravila života kojima se podlaže svaki član: misionarsko priznavanje prisutnosti Božje u našem svijetu, posebno u socijalnim i političkim stvarima; redovito bogoslužje; biblijsko čitanje (svaki dan pola sata), molitva, ručni rad na Ioni, darežljivost sa svim mogućim sredstvima: očekuje se da svaki dade 10⁰/₀ »raspoloživog dohotka«.

Prema »Der christliche Sonntag« br. 41, g. 1965.
o. Franjo CAREV

900-GODIŠNJICA SPOMENA ŠIBENIKA

Krešimirov grad Šibenik ponosi se svojom nadaleko poznatom katedralom sv. Jakova. Draguljem ovog velebnog hrama može se s pravom nazvati KRSTIONICA. Kad se čovjek nađe unutar nje, ostaje zapanjen promatrajući ovu kupelj preporođenja — »lavacrum regenerationis« — bilo s umjetničkog značenja bilo s religioznoga.

Ovo je djelo završio oko godine 1452. umjetnik Juraj Dalmatić.

Postavljeno je u polupodzemlje južne apside. Ova okrugla građevina ima bočne niše presvođene svinutim, gibkim i niskim svodom. Iskićena je mrežom lukova i vijenaca plamtećeg lišća.

Na 4 ugla stoje 4 proroka — predstavnici Staroga Zavjeta — omotani naboranim plaštevima. Reljefi anđela lebde na svodu okružujući likove Boga Oca i Duha Svetoga. Sve se ovo nalazi u renesanskom lovor-vijencu.

U ovu ukrašenu i dotjeranu prostoriju ulazi lagano svjetlo kroz 3 malena prozora i osvjetljava je. Tko je imao prigodu doći u koju prirodnu pećinu iskićenu stalaktitima — dobiva sličan utisak unišavši u krstionicu. Nakiti dlijetom izrađeni sa svih strana. Čovjek se ne može načuditi ustrpljivosti majstora, koji je to sve uspio prenijeti u mramor. To rješava samo živa vjera majstora.

Na sredini nalazi se krsni zdenac, koji je središte cijele ove prostorije.

* * *

»Zaista, zaista, kažem ti, tko se ne preporodi vodom i Duhom Svetim ne može ući u kraljevstvo nebesko« (Iv 3, 5).

»Ja sam trs, vi ste loze« (Iv 15, 5).

Krštenje je sakrament gdje zadobivamo božanski život, gdje smo postali jedno s Kristom, gdje smo postali udovi mističnoga Tijela njegova.

»Ne znate li, da ste vi hram Duha Svetoga« upozorava nas sv. Pavao. Čitavo Presv. Trojstvo sudjeluje u našem krštenju. Majstor Juraj toga je bio svjestan. Zato je tu svoju svijest prenio dlijetom i u krstionicu.

Strop na kojem je reljef Boga Oca i Duha Svetoga doziva nam u pamet Kristovo i naše krštenje. Sjetimo se riječi kod Isusova krštenja: »Ovo je moj sin ljubljeni«. Duh Sveti se pokazao u obliku golubice. Tako je upravo u krstionici. Na stropu iznad krsne vode lebdi Bog Otac i Duh Sveti.

A zar u svetom krštenju Otac nebeski ne šalje Duha Svetoga da izlije u našu dušu božansku milost? Zar mi ne postajemo djeca Božja?

»Uistinu, svi ste sinovi Božji u Kristu Isusu posredstvom vjere, jer svi koji ste u Kristu kršteni, Krista ste obukli« (Gal 3, 27).

»Ili zar ne znate, da smo svi koji smo kršteni u Isusu Kristu u njegovu smrt kršteni? Dakle, s njim smo skupa ukopani po krštenju u smrt, da bismo, kao što je Krist uskrsnuo od mrtvih po Očevoj slavi, i mi živjeli novim životom« (Rimlj 6, 3—4).

Postali smo nakalamljeni na Krista. Postali smo jedno s njime. KRIST JE U KRSNOJ VODI. On nam se u njoj daruje. Obukli smo se u Isusa Krista. Po krštenju smo umrli grijehu. A iz vode smo uskrsnuli, kao što je i Krist uskrsnuo, na novi — božanski život. Dubokog li značenja!

Stvarno, majstor Juraj izrazio je duhovno značenje izradujući ovo ukrašeno remek-djelo.

Nad našim krštenjem veseli se nebo i zemlja. Anđeli lebde na stropu krstionice promatrajući i veseleći se, da dobivaju novog građanina kraljevstva Kristova.

Proroci iz 4 kuta krstionice također promatraju naše krštenje. Oni su već prije mnogo godina navijestili Krista koji će donijeti ljudima život i spasenje. Oni prate Krista. »Gospodine, dobro je da ostanemo ovdje. Napraviti ćemo tri sjenice: jednu tebi, jednu Mojsiju, jednu Iliji« (Lk 9, 33).

Krštenik je postao svjetlo svijeta — grad sagrađen na gori. On mora svjedočiti svojim životom za Krista. »Primj goruću svijeću«. Iz krstionice šibenske katedrale vode dvojna vrata. Jedna idu prema svetištu — idu u katedralu. Postali smo članovi katoličke Crkve. Imamo pravo crpsti božanski život i iz drugih izvora milosti. A najvažnije pravo dobivamo da možemo s Kristom žrtvovati Euharistijsku Žrtvu. A zar simbolično ne govore ova vrata?

Druga vrata vode na ulicu. »Vi ste svjetlo svijeta«. Dužnost nam je svojim kršćanskim životom svijetliti u svijetu. Svjetlo se svuda širi. Tim svjetlom imamo doći i u kraljevstvo nebesko.

Ljudevit, kralj francuski rado se potpisivao »Ljudevit iz Poissy-a«. Kad su ga upitali zašto se tako potpisuje, on je odgovorio: »U Parizu sam dobio pravo kraljevati Francuskom, a u Poissy-u (gdje je kršten) dobio sam pravo jednoga dana vladati na nebu«.

* * *

Šibenik, u svojoj dugoj kršćanskoj povijesti, može biti ponosan, uz druge kršćanske tekovine, posebno na ovu krstionicu, koja se nalazi u njemu već preko 500 godina. Stari Šibenčani htjeli su da im majstori njihovu vjeru prenesu dlijetom u ovaj mramor, a to je stvarno i postignuto.

I prvi spomen grada Šibenika vezan je uz vjeru i vjerske stvari. U njemu se sastao hrvatski kralj Krešimir IV. s još 7 biskupa upravo na blagdan Kristova Porođenja. Izdao je tom prigodom ispravu, kojom udjeljuje benediktinskom samostanu svete Marije u Zadru kraljevsku slobodu i zaštitu. Između ostaloga čitamo: »Godine Utjelovljenja Gospodina našega Isusa Krista 1066. za vladanja cara Dukasa u Carigradu. Ja Krešimir, kralj Hrvatske i Dalmacije... Na dan rođenja Gospodnjega U ŠIBENIKU opatici Čiki ova isprava je dana«.

Dao Bog da vjera, koja je prožimala povijest grada i unaprijed raste i napreduje. Kao što ju je povijest predala gradu Šibeniku do današnjega dana — neka je tako i današnji naraštaj preda svojim pokoljenjima — živu i praktičnu!

o. Bone PRCELA

Dr o. Jeronim Šetka:

HRVATSKI KRŠĆANSKI TERMINI SLAVENSKOGA PORIJEKLA Makarska 1965.

Marljivi je i zaslužni pisac ovim završio svoju trilogiju »Hrvatska kršćanska terminologija«. Dok nam prve dvije knjige govore koliko nam je kršćanstvo donijelo grčkog i latinskog jezičnog blaga, ova treća svjedoči kako je naš jezik pun kršćanske terminologije. Sve su vjerske grane i područja obogatili naš jezik, pa nam i to pokazuje koliko je naš narod prožet kršćanstvom. Pisac je skupio zaista mnoštvo izraza koje je naš narod stvorio za vjerske istine, čine, obrede, običaje, predmete i mjesta. Osobito su brojni hrvatski pojmovi u vezi s liturgijom, što je i razumljivo, kad smo, kao nitko drugi na zapadu, imali bogoslužje na narodnom jeziku. Već stoga je pravo, da ovu bogatu knjigu toplo preporučim i naš časopis. Ne bi smjela manjkati ni u jednoj župskoj knjižnici, a valjda bi mnogi svećenici mogli autoru javiti još po koju riječ sa svoga područja.

Poželjno bi naime bilo, koliko god je pisac toliko godina radio na ovom svojem djelu, da ga još ne smatra dovršenim, nego da ga nastavi dopunjavati, pa eventualno izda dopunski četvrti svezak. Ima još detalja koji bi se dali navesti. Npr. ne nalazim klepac ili bat koji udara u zvono. A šteta bi bila, da se ne popišu i ne objasne mnogi lokalni izrazi. Npr. Gospina se crkvice nad gradom Hvarom zove »Gospe Kruvenica«, što dolazi od stsl. riječi »horugva - zastava«, a odatle horugvenica i još kraće kruvenica, dakle Gospa - zastavonoša. Kako je autor upotrebljavao građu za stsl. rječnik, bilo bi dobro, kad bi obradio i mnoge izraze stsl. Misala, jer se u velikoj većini zapravo radi o sthrv. izrazima. Npr. vrlo je značajno, da je u molitvi prije posvećenja u Misi izraz »oblationem rationabilem« preveden »prinošenje slovesno«, što je možda prijevod ne latinskoga nego grčkoga izraza »thysia logiké«, pa bi u tom slučaju bio

**U svako vrijeme i u svakom narodu ugodan je
Bogu svatko tko ga se boji i živi pravedno.**

II. Vat. sabor